

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 325/2025-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Molnára a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Viktória Hellenbart, advokátska kancelária s.r.o., Martina Rázusa 146/23, Lučenec, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 10C/61/2018-630 z 29. júla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 28. augusta 2024 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením okresného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, ktorým nepripustil pristúpenie ďalšieho subjektu do konania na strane žalovaného. Sťažovateľ žiada napadnuté uznesenie okresného súdu zrušiť a vrátiť vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň si uplatňuje právo na náhradu trov konania.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu je účastníkom konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 10C/61/2018 o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. V čase podania žaloby 13. augusta 2018 bola vlastníkom nehnuteľnosti, ktorá je predmetom sporu, obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ] (žalovaný 1). Po podaní žaloby 10. septembra 2018 sa vlastníkom nehnuteľnosti stala obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ] (žalovaný 2). V priebehu súdneho konania 4. mája 2023 sa vlastníkom nehnuteľnosti stalo [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ podal návrh na pristúpenie aktuálneho vlastníka do konania 4. augusta 2023. Súčasťou tohto podania bol aj návrh na vydanie neodkladného opatrenia [zákaz nakladania s nehnuteľnosťou pre aktuálneho vlastníka [REDAKOVANÉ] a návrh na pripustenie zmeny žalobného petitu, v alternatívnej forme i) určenie vlastníckeho práva alebo ii) určenie neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalovanými v 1. a 2. rade].

3. Okresný súd uznesením č. k. 10C/61/2018-342 z 18. augusta 2023 pripustil zmenu žalobného petitu, predmetom konania sa teda stalo určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Uznesením č. k. 10C/61/2018-333 z 18. augusta 2023 pristúpenie ďalšieho subjektu (aktuálneho vlastníka [REDAKOVANÉ]) do konania na strane žalovaného nepripustil a uznesením č. k. 10C/61/2018-336 z 18. augusta 2023 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu k [REDAKOVANÉ] zamietol.

4. Sťažovateľ podal 10. apríla 2024 opakovane návrh na vstup aktuálneho vlastníka predmetu sporu do konania a čiastočné späťvzatie žaloby. Okresný súd napadnutým uznesením č. k. 10C/61/2018-630 z 29. júla 2024 nepripustil pristúpenie ďalšieho subjektu do konania na strane žalovaného.

5. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť s odôvodnením, že okresný súd ním zasiahol do práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces, pretože nepripustením vstupu aktuálneho vlastníka nehnuteľnosti do konania o žalobe o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti odňal možnosť sťažovateľovi konať pred súdom. Totiž ak takáto žaloba nesmeruje proti aktuálnemu vlastníkovi nehnuteľnosti, musí ju súd zamietnuť z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaných. A to v situácii, keď po podaní žaloby proti aktuálnemu vlastníkovi došlo už k druhému účelovému prevodu vlastníckeho práva na nového majiteľa. Proti tomuto uzneseniu nemôže sťažovateľ podať odvolanie ani dovolanie.

II.

Predbežné prerokovanie sťažnosti

6. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) je založená na princípe subsidiarity, tzn. že ústavný súd nastupuje ako nástroj ochrany základných práv a slobôd až po vyčerpaní všetkých dostupných efektívnych prostriedkov na ochranu práv uplatniteľných v zhode so zákonom v systéme orgánov verejnej moci (I. ÚS 36/96, I. ÚS 78/99).

7. Tomu zodpovedá aj znenie § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), podľa ktorého je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

8. Iba za predpokladu, že sťažovatelia vyčerpajú všetky im dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešní, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

9. Sťažovateľ namieta porušenie práva na spravodlivý proces a súdnu ochranu procesným uznesením okresného súdu o nepripustení pristúpenia ďalšieho žalovaného do konania. Tento postup považuje za nesprávny a arbitrárny s priamym negatívnym dopadom na jeho meritórny neúspech v konaní. Ústavný súd konštantne judikuje, že predpokladom pre záver o porušení základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces je také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstrániteľ'né činnosťou všeobecného súdu v konaní vo veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Civilnom sporovom poriadku

(ďalej len „CSP“). Ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie „je výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov.

10. Podľa § 365 ods. 1 písm. b), d) a h) CSP odvolanie možno odôvodniť tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

11. Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

12. Sťažovateľ má k dispozícii procesné oprávnenia účastníka konania vo forme odvolania proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej, prípadne dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorých môže uplatniť svoju argumentáciu o odňatí možnosti konať pred súdom nesprávnym procesným postupom okresného súdu (nepripustením návrhu na vstup ďalšieho žalovaného do konania), ktorý je v rozpore s právom sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie v rámci riadneho inštančného postupu všeobecných súdov. Až po vyčerpaní všetkých dostupných prostriedkov nápravy v rámci všeobecného súdnictva nastupuje prípadná právomoc ústavného súdu posúdiť spravodlivosť konania ako celku. V tomto štádiu konania je ústavná sťažnosť podaná predčasne.

13. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. mája 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu